

Den norske kjøtt- og eggbransjes retningslinje for dyrevelferdsprogrammet for and

Versjon 1

Anbefalt av Animalia AS sitt styre 14.10.2025

Den norske kjøtt- og eggbransjes retningslinje for dyrevelferdsprogram and

Anbefalt av Animalia AS sitt styre 14.10.2025

Referanse til regelverket: Den norske kjøtt- og eggbransjes retningslinje for dyrevelferdsprogram and er utarbeidet i samsvar med Forskrift om velferd for produksjonsdyr. Dette er første versjon av retningslinjen.

1. Formål

Formålet med retningslinjen er å bidra til å sikre norske ender en dokumentert god velferd gjennom produksjonsperioden. Dette skal gjøres gjennom god produksjonsstyring, systematisk forebyggende helse- og dyrevelferdsarbeid og tredjeparts revisjon av regelverksetterlevelse.

2. Virkeområde

Retningslinjen gjelder for driftsenhet som holder minst 200 ender for kjøttproduksjon produksjon og leverer disse til varemottaker tilsluttet denne retningslinjen.

3. Definisjoner

Driftsenhet: En driftsenhet i jordbruket defineres som en virksomhet (bedrift) med jordbruksdrift. Hver driftsenhet skal ha identitetsmessig tilknytning til en bestemt landbrukseiendom, men driftsenheten skal omfatte alt som drives sammen, medregnet leid areal og uansett om arealet ligger i en eller flere kommuner. Driftsenheten i jordbruket er sammenfallende med tilskuddsenheten etter reglene for produksjonstilskudd.

Varemottaker: Den bedrift (juridiske enhet) driftsenheten har leveringskontrakt med.

Elektronisk produksjonskontroll: Elektronisk verktøy for registrering av produksjonsdata med hensikt til å bedre egne produksjonsresultater.

Nødvendig produksjonsdata: Registreringer som foretas av driftsenheten for hvert innsett: førsteukesvekt (g), førsteukedødelighet (%), total dødelighet (%) og andel avlivet av total dødelighet (%).

Dyrevelferdsbesøk: Veiledningsbesøk utført av DVP-veterinær, som skal registreres elektronisk og fullstendig i fagsystemet Velferdsportal Fjørfe. I verdikjeden for and skal DVP-besøket utføres minst hver 6. måned.

DVP-veterinær: Veterinær som har gjennomført bransjens eget DVP-kurs og er registrert i oversikt publisert av Animalia.

4. Ansvar og roller

Kjøtt- og fjørfebransjens landsforbund (KLF) og Nortura SA er ansvarlige for utforming og oppfølging av retningslinjen. Ansvar utøves av partene gjennom Animalia AS sitt styre. Partene skal sikre tilgang til nødvendig kunnskap og kompetanse med tilstrekkelig kapasitet for faglig oppfølging og veiledning.

Retningslinjen er forpliktende for varemottakere som tilslutter seg skriftlig. For KLF skal medlemsbedrifter som ønsker å slutte seg til avtalen, undertegne KLFs tilslutningsavtale. Partene kan med 6 måneders varsel skriftlig trekke sin tilslutning til retningslinjen ved å sende melding til Nortura SA eller KLF.

Det er varemottakerne som inkluderer og ekskluderer driftsenheten i dyrevelferdsprogram and. Inkludering i programmet er ikke tidsbegrenset. Eksklusjon fra programmet skjer etter kriteriene i punkt 7.

4.1 Animalias plikter

Animalia skal på oppdrag av KLF og Nortura SA:

- a) være sekretariat for bransjeretningslinjen
- b) være pådriver for samordnet og lik praktisering av retningslinjen
- c) utarbeide relevant statistikk og publisere resultater
- d) drifte journalsystemet HelseFjørfe og fagsystemet Velferdsportal Fjørfe
- e) tilby opplæring av KSL-revisorer, DVP-veterinærer og produsenter
- f) gi veiledning til varemottakere, driftsenheter og bransje
- g) overvåke praktiseringen av retningslinjen og gjennomføre nødvendige oppdateringer
- h) oversende retningslinjen til Mattilsynet til orientering
- i) holde Mattilsynet oppdatert om retningslinjens innhold, endringer og praktisering

4.2 Varemottakers plikter

Den enkelte varemottaker skal:

- a) gjøre retningslinjen til en fullverdig og integrert del av egne kvalitetssystemer
- b) oppfylle kravene i egne kvalitetssystemer og i offentlig regelverk
- c) til enhver tid kunne revideres av henholdsvis Nortura SA eller KLF og plikter å legge til rette for slik revisjon
- d) gi driftsenhet som holder ender et tilbud om medlemskap i produksjonskontroll og kontrollere at nødvendig produksjonsdata blir registrert
- e) sikre at det gjennomføres kalibrert tråputebedømmelse ved slakting, meddele tråputeresultater til driftsenheten etter hver slakting og gjennomføre DVP-trekk dersom tråputeskår overstiger grensene beskrevet i punkt 6. Tråputeresultatene skal oversendes Animalia årlig.
- f) varsle driftsenheten i god tid før overskridelse av frister for dyrevelferdsbesøk
- g) sikre innmelding av driftsenhet til KSL-revisjon slik at det ikke går mer enn tre år mellom hver revisjon
- h) sikre at driftsenhetene lukker avvik fra KSL-regelverket innen angitt frist
- i) inkludere og ekskludere driftsenhet fra dyrevelferdsprogrammet

4.3 Driftsenhetenes plikter

Den enkelte driftsenhet skal:

- a) være tilsluttet dyrevelferdsprogrammet for and dersom man ønsker å levere ender til varemottaker tilsluttet denne retningslinjen
- b) registrere nødvendige produksjonsdata definert av varemottaker for hvert innsett i en produksjonskontroll

- c) produsere i henhold til offentlig regelverk og KSL-standard for fjørfeproduksjon, dokumentert gjennom årlige elektroniske egenrevisjoner, og eksterne revisjoner hvert 3. år
- d) gjennomføre nødvendige tiltak for å tilfredsstille dyrevelferden, herunder lukking av avvik påvist ved KSL-revisjon og oppfølging av anbefalinger fra veterinær eller rådgiver.
- e) inngå skriftlig avtale med DVP-veterinær om dyrevelferdsbesøk i besetningen. Avtalen skal omfatte at det skal tas kontakt med veterinæren ved tegn på sjukdom eller klare produksjonsavvik, og at veterinær utfører DVP-besøk innen fristen, registrert i Velferdsportal Fjørfe.

5. Dyrevelferdsbesøk

En egen besøksveileder beskriver forberedelse, gjennomføring og besøksrapport, inkludert betydningen av god dokumentasjon. Under besøket registrerer veterinæren dyre- og ressursbaserte indikatorer som vurderes som: 1. Bra, 2. Bør forbedres og 3. Må utbedres. Score 3 settes ved det som anses som forskriftsbrist (avvik), der nødvendige tiltak spesifiseres og avvik må lukkes.

6. Tråputeprogram

Tråputer skal skåres for alle flokker som slaktes. Personell som utfører tråputeskåring skal være sertifisert etter å ha gjennomgått og bestått kurs i tråputeskåring i regi av Animalia, og skal deretter delta i fastsatt program for opplæring og kalibrering for å opprettholde sertifiseringen.

Tråputeskåring innebærer at minst 100 føtter fra hver flokk bedømmes og klassifiseres i 3 ulike klasser:

Klasse 0: Uten anmerkning

Klasse 1: Lett skade, små lesjoner

Klasse 2: Grov skade, alvorlige lesjoner

Tråputeskår beregnes ved at antall Klasse 0-føtter multiplisert med 0 adderes med antall Klasse 1-føtter multiplisert med 1, og antall Klasse 2-føtter multiplisert med 2. Hver flokk får da en poengsum i intervallet 0-200. Dersom flere enn 100 føtter blir bedømt, skal skår omregnes til 100 føtter slik at alle føtter teller likt i den endelige poengsummen. Tråputeskår skal rutinemessig meddeles driftsenheten for hver flokk.

Nivå A (tilfredsstillende): Poengsum 0-80

Nivå B (ikke tilfredsstillende): Poengsum 81-120

Nivå C (uakseptabelt): Poengsum 121-200

Dersom tråputeskår for flokken overstiger følgende grenser, utløses følgende virkemidler:

	Tråputescore	Konsekvens
Nivå B	81 - 120	Driftsenheten skal søke råd hos DVP-veterinær, ventilasjonsfirma eller annen rådgiver med relevant kompetanse for å finne sannsynlig årsak til høy tråputeskår, og gjennomføre tiltak for å hindre tilsvarende situasjon i neste innsett. Tiltaksplan skal være skriftlig.
Nivå C	121-200	Dyretetthet skal reduseres med 5 % i påfølgende innsett

7. Avviksbehandling

Generelt

Dersom varemottaker påviser vesentlige avvik fra offentlig regelverk, KSL-krav til produksjonen eller denne retningslinjen og slike avvik ikke lukkes innen angitt frist i skriftlig varsel fra varemottaker, anses driftsenheten for å stå utenfor dyrevelferdsprogrammet.

DVP-besøk og lukking av avvik:

Dersom frister for DVP-besøk eller frister for å lukke avvik (score 3) på DVP-besøk oversittes, og ikke lukkes innen frist angitt i skriftlig varsel fra varemottaker, anses driftsenheten for å stå utenfor dyrevelferdsprogrammet.

KSL-revisjoner og lukking av avvik:

Elektronisk dokumentert egenrevisjon og ekstern revisjon på driftsenheten skal gjennomføres iht. programmet. Avvik påvist ved ekstern revisjon eller egenrevisjon skal lukkes innen angitt frist. Dersom revisjon ikke blir gjennomført i tide eller avvik ikke blir rettet innen fristen, anses driftsenheten for å stå utenfor dyrevelferdsprogrammet.

8. Klageadgang

Driftsenhetens klageadgang er regulert i leveranseavtalen med varemottaker

9. Gyldighet

Denne retningslinjen ble underskrevet av Gårdsand AS 20.10.2025 og Holte gård Drangedal 21.10.2025, ble behandlet i styret i KLF 25.09.25, ble anbefalt av Animalia AS styret 14.10.2025 og ble oversendt Mattilsynet 23.10.2025 til orientering.